

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ПРАВознавство”
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ:
263 - Цивільна безпека
051 - Економіка
014.11 - Середня освіта (фізична культура)
227 - Фізична терапія, ерготерапія
162 - Біотехнологія і біоінженерія

КРЕМЕНЧУК 2017

Методичні вказівки щодо самостійної роботи навчальної дисципліни
„Правознавство” для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальностей
263 - Цивільна безпека, 051 – Економіка, 014.11 - Середня освіта (фізична
культура), 227 - Фізична терапія, ерготерапія, 162 - Біотехнологія і біоінженерія

Укладач вик. В.М. Прилипко

Рецензент доц. І. І. Митрофанов

Кафедра теорії, історії держави і права

Затверджено методичною радою КрНУ імені Михайла Остроградського

Протокол № _____ від „_____” _____ 20 _____ р.

Голова методичної ради _____ проф. В.В. Костін

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теми та погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	5
2 Перелік тем і питань для самостійного опрацювання.....	6
3 Перелік питань для модульного контролю.....	10
4 Перелік використаних джерел.....	13

ВСТУП

Самостійна робота є важливою частиною навчальної роботи у ВНЗ. Вона допомагає студентам виробити навички творчого підходу до вивчення та аналізу нормативно-правових актів та їх застосування у навчальній і практичній діяльності.

Пропонована програма з правознавства має на меті допомогти студентам самостійно опанувати цю важливу навчальну дисципліну.

Слід пам'ятати, що особливої актуальності юридична освіта набуває з огляду на проведення правової реформи, у процесі якої планується прийняття багатьох нових законів, створення ефективної національної правової системи. Реалізація цих завдань передбачає високий рівень правових знань, умінь та навичок.

Засвоєння основних правових понять і категорій, теоретичних напрацювань з питань державотворення та функціонування системи права, дії механізму правового регулювання, базових законодавчих положень з різних галузей права, основ судової системи та правоохоронної діяльності, які вивчаються дисципліною „Правознавство” сформує у студентів відповідний рівень правової свідомості, що дозволить орієнтуватися у суспільних відносинах, які регулюються й охороняються правом, діяти відповідно до закону в процесі життя.

У цих методичних вказівках сформовані поряд із програмними питання для самоконтролю, рекомендовані теми рефератів та список сучасної літератури для самостійного вивчення нормативно-правових актів із кожної теми.

Мета самостійної роботи – закріпити, поглибити й узагальнити знання, виявити здатність їх застосувати у практичній діяльності. Самостійна робота допомагає студенту перевірити рівень засвоєння навчального матеріалу з дисципліни, виявити прогалини у своїх знаннях.

**1 ТЕМИ ТА ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

№ пор	Тема	Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		К-сть год (лекц.)	К-сть год СРС	К-сть год (лекц.)	К-сть год СРС
1	Основи держави і права	2	8	2	13
2	Цивільне законодавство України	2	8	1	10
3	Трудове законодавство України	2	8	1	10
4	Шлюбно-сімейне законодавство України	2	7	1	10
5	Адміністративне законодавство України	2	7	1	10
6	Кримінальне законодавство України	2	8	1	10
7	Судові та правоохоронні органи	2	7	1	10
	Усього	14	53	8	73

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1 Основи теорії держави і права

1. Історичні типи держави.
2. Причини виникнення держави і права.
3. Правопорушення та юридична відповідальність.
4. Правовідносини, їх структура, ознаки.
5. Поняття та види юридичної відповідальності.

Питання для самоперевірки

1. Які теорії виникнення держав вам відомі?
2. Охарактеризуйте основні ознаки держави.
3. Наведіть приклад конкретних правовідносин та вкажіть об'єкт, суб'єкт та інші елементи.
4. Що таке правомірна поведінка? Які види правопорушень вам відомі?
5. Яка мета притягнення до юридичної відповідальності?

Література : [26; 36, с. 44-70; 37, с. 15-37; 42, с. 25-31]

Тема 2 Цивільне законодавство

1. Форми права власності та його правовий захист.
2. Правочини, їх форми та види.
3. Зобов'язальне право.
4. Право інтелектуальної власності в Україні.
5. Спадкове право.

Питання для самоперевірки

1. Які вам відомі способи захисту права власності?
2. Що таке зобов'язання? Які підстави їх виникнення та припинення.
3. Способи виконання зобов'язань.
4. Хто є суб'єктами права інтелектуальної власності?
5. Що таке спадкування? Хто може бути спадкодавцем і спадкоємцем?

Література: [1; 17; 38, с. 431 – 453; 44 с. 257-294]

Тема 3 Сімейне законодавство

1. Шлюбний договір.
2. Право власності подружжя.
3. Опіка і піклування.
4. Патронат над дітьми.
5. Права і обов'язки подружжя зі взаємного утримання.

Питання для самоперевірки

1. Які умови та порядок укладення шлюбу передбачені законодавством?
2. Над якими категоріями осіб встановлюється опіка, піклування?
3. У чому полягають особисті права та обов'язки подружжя?
4. Які взаємні права та обов'язки батьків і дітей передбачені законом?
6. Що таке усиновлення? Хто може бути усиновителем?
7. Які форми правового захисту дітей вам відомі?

Література: [1; 19; 18; 38, с. 553-570; 35 с. 177-194]

Тема 4 Трудове законодавство

1. Підстави припинення трудового договору.
2. Трудова дисципліна.
3. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
4. Особливості праці жінок і молоді.
5. Трудові спори.

Питання для самоперевірки

1. Які підстави для розірвання трудового договору з ініціативи працівника, з ініціативи власника?
2. Які ви знаєте види дисциплінарних стягнень, охарактеризуйте їх?
3. У чому полягає правова сутність матеріальної відповідальності?
4. Особливості праці неповнолітніх.
5. Який порядок розгляду індивідуальних трудових спорів?

Література: [1; 7; 8-16 ; 36, с. 323 – 338, 41, с. 26-57]

Тема 5 Адміністративне законодавство України

1. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців.
2. Поняття та види адміністративного примусу.
3. Адміністративні правопорушення неповнолітніх.
4. Органи, які розглядають справи про адміністративні правопорушення.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть принципи та функції державної служби.
2. Які заходи належать до адміністративного попередження й адміністративного припинення?
3. Хто може бути суб'єктом адміністративного правопорушення?
4. Особливості притягнення до відповідальності неповнолітніх.
5. Які Ви знаєте види адміністративних стягнень?

Література: [1; 4; 18; 21; 22; 25; 37, с. 573 - 601]

Тема 6 Кримінальне законодавство України

1. Склад злочину.
2. Співучасть у злочині, види співучасників.
3. Підстави для звільнення від кримінальної відповідальності.
4. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.
5. Види злочинів.

Питання для самоперевірки

1. Які елементи входять до складу злочину?
2. Назвіть злочини, за вчинення яких кримінальна відповідальність настає з 14 років.
3. Порівняйте позбавлення волі й обмеження волі.
4. До яких осіб не застосовується довічне ув'язнення?
5. Які обставини пом'якшують і обтяжують покарання?
6. Які ви знаєте примусові заходи виховного характеру, щодо неповнолітніх.

Література: : [1; 23; 24; 36, с. 645-670; 44, с. 136 - 246]

Тема 7 Судові та правоохоронні органи

1. Правовий статус суддів.
2. Адвокатура України.
3. Правовий статус міліції.
4. Система органів прокуратури
5. Нотаріат в Україні.

Питання для самоперевірки

1. Які випадки припинення повноважень судді вам відомі?
2. Хто може бути адвокатом?
3. Які обов'язки покладені законом на працівників міліції?
Якими повноваженнями вони наділені?
4. Які суди входять до системи судів загальної юрисдикції?
5. У чому полягають основні функції прокуратури?
6. Що таке нотаріат? Хто може бути нотаріусом?

Література: [1; 2; 3; 4; 17; 23; 24; 679-694]

3 ПИТАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль № 1

1. Поняття держави, її ознаки.
2. Різноманітні теорії виникнення держави.
3. Причини виникнення держави і права.
4. Апарат держави, як система державних органів, його місце в механізмі держави.
5. Поняття форми держави. Класифікація держав за їх формою.
6. Поняття права, його ознаки та функції.
7. Правова норма: структура, види.
8. Характеристика джерел права.
9. Система права: галузі, підгалузі, інститути.
10. Правовідносини: їх поняття, ознаки, структура.
11. Склад правопорушення, його ознаки та види.
12. Поняття юридичної відповідальності. Види.
13. Загальна характеристика цивільного законодавства України.
14. Поняття цивільних правовідносин: об'єкти, суб'єкти.
15. Фізична особа як суб'єкт цивільного права.
16. Юридична особа як суб'єкт цивільного права.
17. Поняття і види правочинів.
18. Право власності в Україні. Захист права власності.
19. Право інтелектуальної власності: суб'єкт, об'єкт.
20. Характеристика зобов'язального права.
21. Способи виконання зобов'язань.
22. Спадкування за заповітом.
23. Спадкування за законом.
24. Сім'я за сімейним законодавством.
25. Шлюб за сімейним законодавством.
26. Права та обов'язки подружжя.

27. Права та обов'язки батьків і дітей.
28. Позбавлення батьківських прав.
29. Поняття шлюбного договору. Порядок укладання.
30. Недійсність шлюбу.
31. Припинення шлюбу.
32. Право власності подружжя.
33. Усиновлення.
34. Опіка і піклування.

Модуль № 2

1. Загальна характеристика трудового законодавства.
2. Трудовий договір: поняття порядок укладення.
3. Трудовий договір: строк і види.
4. Колективні договори.
5. Робочий час, його види.
6. Час відпочинку. Його види.
7. Правове регулювання оплати праці.
8. Трудова дисципліна.
9. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
10. Особливості праці жінок і молоді.
11. Трудові спори.
12. Підстави припинення трудового договору.
13. Розірвання трудового договору з ініціативи власника.
14. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
15. Загальна характеристика кримінального законодавства.
16. Поняття злочину. Його ознаки і класифікація.
17. Склад злочину. Стадії вчинення злочину.
18. Поняття співучасті, її ознаки. Види співучасників.
19. Кримінальна відповідальність, підстави.
20. Кримінальне покарання: поняття, види.

21. Обставини, що пом'якшують покарання.
22. Обставини, що обтяжують покарання.
23. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.
24. Види злочинів.
25. Відносини, що регулюються адміністративним правом.
26. Поняття та види адміністративного примусу.
27. Поняття, ознаки та підстави адміністративної відповідальності.
28. Поняття та ознаки адміністративного проступку.
29. Склад адміністративного правопорушення.
30. Види адміністративних стягнень.
31. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
32. Поняття, система і завдання правоохоронних органів.
33. Система органів прокуратури.
34. Правовий статус міліції.
35. Адвокатура в Україні.
36. Нотаріат України.
37. Загальна характеристика судової системи України.
38. Правий статус суддів.
39. Правовий статус Служби безпеки України.
40. Поняття й види цивільно-правових договорів.
41. Форми держави (форма правління, державного устрою, політичного режиму).

4 ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України, 1996.
2. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята ВРУРСР 16.07.90. – К., 1991.
3. Акт проголошення незалежності України. Прийнятий ВРУ 24.08.1991. - № 38.
4. Закон України від 11.12.2003 “Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні ”
5. Закон України від 07.02.2010 “Про судоустрій і статус суддів ”
6. Закон України від 16.10.1996 “Про Конституційний Суд України ”
7. Кодекс законів про працю, 1971
8. Закон України від 01.07.1993 “Про колективні договори і угоди ”
9. Закон України від 24.03.1995 “Про оплату праці ”
10. Закон України від 14.10.1992 “Про охорону праці ”
11. Закон України від 15.11.1996 “Про відпустки ”
12. Закон України від 02.03.2000 “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття ”
13. Закон України від 01.03.1991 “Про зайнятість населення ”
14. Закон України від 09.07.2003 “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування ”
15. Закон України від 01.06.2000 “Про державну допомогу малозабезпеченим сім’ям ”
16. Закон України від 22.03.2001 “Про державну допомогу сім’ям з дітьми ”
17. Цивільний кодекс України, 2004
18. Закон України від 07.02.1991 “Про власність ”
19. Сімейний кодекс України, 2004.
20. Кодекс України про адміністративні правопорушення, 1984.
21. Кодекс Адміністративного судочинства України від 06.07.2005.
22. Закон України від 16.12.1993 “Про державну службу ”
23. Кримінальний кодекс України, 2004.

24. Кримінально - процесуальний кодекс України.
25. Закон України від 12.09.1991 “Про правонаступництво ”
26. Закон України від 16.06.1992 “Про об’єднання громадян ”
27. Закон України від 23.04.1991 “Про свободу совісті та релігійні організації»
28. Закон України від 05.04.2001 “Про політичні партії в Україні ”
29. Закон України від 15.09.1999 “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності ”
30. Закон України від 05.11. 1991 „Про прокуратуру ”
31. Закон України від 25.03.1992 „Про Службу безпеки України ”
32. Закон України від 19.12. 1992 „Про адвокатуру ”
33. Закон України від 20.12. 1990 „Про міліцію ”
34. Закон України від 02.09.1993 „Про нотаріат ”
35. Ариванюк Т.О. та ін. Сімейне право України. – Київ, 2002
36. Загальна теорія держави і права. За ред. Копейчикова. – Київ, 2004
37. Копейчиков В.В., Колодій А.М. Правознавство. – Київ, 2005
38. Ківалов С.В., Орзіх М.П. Основи правознавства. - Київ, 2007
39. Колпаков В.К. Адміністративне право України. – Київ, 1999
40. Коржанський М.Й. Кримінальне право України. – Київ, 2005
41. Пилипенко П.Д. Трудове право України. – Київ, 2004
42. Правознавство: Навч. посібник / За ред. Пилипенка П.Д. – Львів, 2003.
43. Семерак О.С. Судові і правоохоронні органи України: Навч. посібник. – Ужгород, 2002
44. Цивільне право України. За ред. Я.М. Шевченко . – Київ, 2005

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни “Правознавство” для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальностей 263 - Цивільна безпека, 051 – Економіка, 014.11 - Середня освіта (фізична культура), 227 - Фізична терапія, ерготерапія, 162 - Біотехнологія і біоінженерія

Укладач викл. В.М. Прилипко

Відповідальний за випуск завідувач кафедри ТІДП доц. В. Д. Шаповал

Підп. до др. _____ Формат 60x84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.

Ум. рук. арк. _____ Наклад _____ прим. Зам № _____ Безкоштовно.

Видавничий відділ КНУ імені Михайла Остроградського
39600, м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20